

Jimmy Duffy. Kampioen in de loopgraven.

- Geert Spillebeen

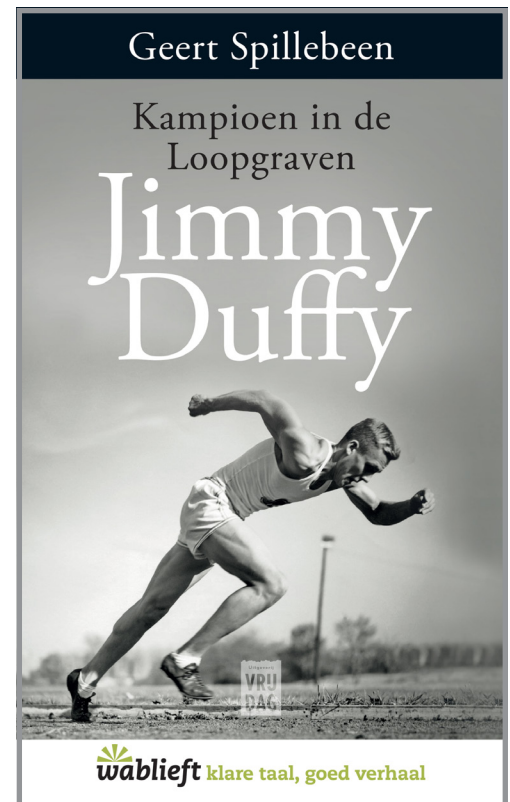
Korte inhoud van het boek

Jimmy Duffy wordt jeugdkampioen van Schotland in het hardlopen. Maar Jimmy heeft een hekel aan trainen. Hij gaat liever op café. Als jongeman verhuist hij naar Canada. Een jaar later loopt hij voor zijn nieuwe land op de Olympische Spelen van 1912. Jimmy wint de ene marathon na de andere, ook die van Boston in 1914. Kort daarna breekt de Eerste Wereldoorlog uit. Jimmy meldt zich als soldaat. 'Ik loop recht naar Berlijn', belooft hij zijn vrienden. In 1915 zijn de kogels hem te snel af. Jimmy Duffy sneuvelt bij leper.

Inhoudsopgave van het lespakket

Voorlezen	p 2*
Hoe de wereld veranderd is op 100 jaar	p 3*
	bij hoofdstuk 2
Talenten	p 4*
	bij hoofdstuk 2
Gelukszoekers	p 5*
	bij hoofdstuk 5
Heeft Jimmy Duffy echt bestaan?	p 6
	bij het hele boek
De grafsteen van Jimmy	p 7
	bij het hele boek
Wie meer wil lezen over WO I	p 8
WO I en de herdenking	p 9
Lestips over evalueren	p 9

* Om deze activiteiten te doen in een les, hoef je niet het hele boek te lezen.

Voor wie is dit lespakket?

In alle lespakketten spreken wij over 'cursisten', die les volgen in het volwassenenonderwijs. Toch zijn de meeste lestips ook heel goed bruikbaar voor leerlingen in het secundair onderwijs (OKAN, BuSo, BSO-PAV en vaak ook TSO).

Dit lespakket kan je downloaden via www.wablieft.be. Bij dit lespakket horen ook werkbladen. Die plaatsen we in één worddocument op de website. Op die manier kan elke lesgever de werkbladen aanpassen aan de eigen noden.

Een Wablieft-boek is ook een luisterboek

Een Wablieft-boek is ideaal voor wie niet zo vlot leest of voor wie niet graag leest. Je kan er ook de luistercd bij gebruiken. Dit kan vooraf (om al te horen waar het over gaat), maar ook tijdens of na het lezen. Laat gedurende de lessen je cursisten experimenteren met deze verschillende manieren. Welke vinden ze het leukste?

Introductie

OVER LEZEN IN DE KLAS

Een volledig boek lezen is een grote opgave. Veel cursisten zullen thuis niet de tijd kunnen maken om een boek te lezen. Dus maak je best gebruik van de tijd die je hebt met cursisten. Maak je cursisten warm met stukken tekst. Misschien lezen ze zelf een heel boek, misschien niet. Elk mooi stuk literatuur hebben ze gehad.

Er zijn verschillende manieren om de lezers dit boek te laten 'lezen'. De luistercd is daarbij een grote hulp. Eerst luisteren, dan lezen. Of ook: eerst lezen, dan luisteren. Luisteren en lezen tegelijk. Aarzel niet om de tekst meerdere keren te laten beluisteren of lezen. Werk in elk geval in stukken, zodat de lezers het overzicht niet verliezen.

over voorlezen

Voorlezen is een prettige manier om teksten aan te brengen, voor tieners, volwassen cursisten en senioren.

Maar voorlezen is meer! Luisteren naar een boeiend voorgelezen tekst verhoogt de luisterconcentratie en brengt nieuwe woorden aan. De les beginnen met voorlezen is rust scheppen. Voorlezen tussen twee inspannende opdrachten is een manier om de aandacht weer naar jou en/of naar de les te trekken.

Daarom suggereren we een voorleesfragment. Een fragment dat nieuwsgierig maakt, maar niks verklapt. Een fragment dat ook los van het boek verstaanbaar is.

Een voorleesfragment hoeft geen verwerking. Het mag er zijn op zich. Wie toch graag kort iets doet met de tekst, vindt suggesties op p 3 en 4.

Voorleesfragment: hoofdstuk 2, p 12-16

Voor achtergrondinformatie en meer lesteps over voorlezen en genieten van teksten:

'Omdat lezen leuk is! Introductiemap voor lesgevers', hoofdstukken 'voorlezen' en 'vrij lezen'.

Lessuggestie bij hoofdstuk 2

Doelen: informatie opzoeken in geschreven teksten
actualiteit en geschiedenis
kennismaken met boeken
kennismaken met de bibliotheek

1. INSTAPFASE

Stap 1: Sta stil bij het stuk waar Jimmy praat over de eerste auto's (p 13).

2. AANBOD- EN OEFENFASE

Stap 2: Vraag de cursisten na te denken over hoe de wereld sindsdien veranderd is. Laat hen opzoeken hoe de wereld algemeen en het dagelijks leven veranderd is. En wat er intussen gebeurd is.

Denk niet alleen aan 'uitvindingen', maar bijvoorbeeld ook aan vrouwenstemrecht, invoering van de vijfdaagse werkweek, toerisme, afschaffing legerdienst, groeiende wereldbevolking, aids en hiv, Live Aid... Afhankelijk van de opleiding en de cursisten zal deze opdracht andere accenten krijgen.

Dit is een ideale gelegenheid om naar de bibliotheek te gaan. Als dat praktisch moeilijk is, kan je zelf in de bibliotheek boeken halen over het thema. Als leraar krijg je meer boeken mee dan als gewone lezer, vraag ernaar. Vraag ook aan de bibliotheekmedewerkers tips, zij stellen voor jou graag een boekenpakket samen. Geef duidelijk door voor welke groep de boeken zullen dienen.

Mogelijke titels:

Telescoop: Beroemde uitvindingen – J. Simpson

Technopolis: Het verhaal van 101 uitvindingen – A. Claybourne, A. Larkum

Kijk en leer: Uitvindingen – C. Beaumont, M.L. Bouet, P. Simon, C. Hus – David (zeer eenvoudig)

Eureka: Een vrolijke geschiedenis van bijna alle uitvindingen – J. Macleod

Wat een wereld: 60 jaar geschiedenis voor de lens – E. Godeau

Time Life: De 20ste eeuw – J. Van Gestel

National Geographic: 100 dagen in foto's – N. Yapp

Online:

<http://www.hln.be/hln/nl/3805/Buitenland/video/detail/1372736/100-jaar-geschiedenis-in-tien-minuten-samengevat.dhtml> (niet gesproken, wel Engelstalige ondertitels die aangeven over welke historische gebeurtenis het gaat)

http://nl.wikipedia.org/wiki/20ste_eeuw

Stap 3: De cursisten tonen elkaar wat ze gevonden hebben.

Gesprek:

Wat vinden ze de beste ontwikkeling? Is iedereen het eens? Argumenten?

Wat was beter niet uitgevonden? Waarom? Deelt iedereen dezelfde mening?

Hebben we het nu beter of niet beter dan 100 jaar geleden? Waarom?

Sta erbij stil dat sommige uitvindingen grote maatschappelijke gevolgen hebben, bijvoorbeeld de anticonceptiepil.

Stap 4: De cursisten maken een tijdlijn en plaatsen er belangrijke evoluties op.

Dit kan in groep: één grote tijdlijn en iedereen plaatst er bijvoorbeeld drie zaken op.

Dit kan individueel, en daarna worden de tijdlijnen vergeleken.

Het kan ook in kleine groepjes, thematisch bijvoorbeeld. Een groepje 'uitvindingen', een groepje 'België' en een groepje 'de wereld'.

Lessuggestie bij hoofdstuk 2

Doelen: ken jezelf
communiceren: bedanken
brief schrijven voor een bekende
mening en gedachten formuleren (mondeling en schriftelijk)

1. INSTAPFASE

Stap 1: Sta stil bij het stuk waar de onderwijzer zegt dat Jimmy talent heeft (p 14-15).

2. AANBOD- EN OEFENFASE

Stap 2: Vraag de cursisten na te denken over

Hoe was jij als kind? Wie ben je nu?

Wie gelooft / geloofde in jou?

Wie heeft jouw talenten gezien?

Wie heeft jou kansen gegeven?

Als de sfeer in de klas het toelaat, kan dit in een klasgesprek. Maar even goed denken de cursisten op hun eentje na. De begeleider kan klankbord zijn waar nodig.

Laat de cursisten een brief schrijven naar de persoon die hen kansen gegeven heeft. Kunnen ze het briefje nog opsturen? evaluatie

Stap 3: Is er iemand die zijn brief wil tonen? Iets erover wil vertellen? Wie heeft het briefje kunnen opsturen? Reactie gekregen?

Stap 4: Ook de krant Wablief leest graag mee. Wil iemand zijn briefje opsturen?

<http://www.wablief.be/krant/wablief-krant/stuur-ons-een-brief>

extra mogelijkheden

Bij het Centrum voor Informatieve Spelen zijn deze spelen te verkrijgen:

<http://www.spelinfo.be/index.php?spel=1008>

Kwaliteitenspel Plus, vereenvoudigde versie, in eenvoudig Nederlands (29,42 euro)

<http://www.spelinfo.be/index.php?spel=587>

Kinderkwaliteitenspel (24,10 euro)

<http://www.spelinfo.be/index.php?spel=584>

Ken je kwaliteiten, voor jongeren (24,10 euro)

http://www.spelinfo.be/index.php?pagina=22&categorie=sociale_vaardigheden

andere spelen rond het thema sociale vaardigheden

Wie werkt in een katholieke school (BSO, BuSO), kan dit verhaal eventueel linken aan 'de parabel van de talenten'.

Lessuggestie bij het hele boek (of bij hoofdstuk 5 als stap 2 geschrapt wordt)

Doelen: actualiteit
geschiedenis
zich inleven in de situatie van een ander
eigen mening en gedachten formuleren

1. INSTAPFASE

Stap 1: Jimmy is van Europa naar Canada verhuisd. Als gelukszoeker.

2. AANBOD- EN OEFENFASE

Stap 2: Laat de cursisten op een kaart de 'levensweg' van Jimmy tekenen: Ierland --> Schotland --> Canada --> Frankrijk --> België.

Stap 3: Dit boek is een goede aanleiding om een bezoek te brengen aan het Red Star Line Museum (www.redstarline.be). Voor wie die uitstap niet haalbaar is, zijn er de verhalen van migranten, sommigen aangevuld met audio- of videofragmenten (<http://www.redstarline.be/nl/verhalen>).

Stap 4: Leg de link naar de huidige tijd, naar mensen die naar België komen.

Gesprek: Wat is hun mening, na het lezen van dit boek, over gelukszoekers (nu heet dat economische vluchtelingen)?

Tips om te lezen:

Wie ben ik?

18 meeslepende verhalen over migratie van de cursisten Nederlands voor

De verhalen zijn gerangschikt volgens niveau: A2, B1, B2, C1.

<http://www.redstarline.be/nl/verhaal/wie-ben-ik>

<http://en.calameo.com/read/000308048ab9be97a8700>

Ik kom van ver

43 positieve, sterke verhalen van vrouwen uit de hele wereld.

Er is ook een lespakket voor NT2 beschikbaar.

<http://www.leuven.be/leven/integratie/activiteiten/ik-kom-van-ver/>

Filmtip

Niet zijn thuis

van de Mechelse rapper Pita (Said Aghassaiy)

'Niet Zijn Thuis' is een film die draait rond de Marokkaanse generatie gastarbeiders die intussen op pensioen is. Hoe blikken zij terug op hun leven in België? Met die vraag in het achterhoofd schreef Said Aghassaiy het verhaal van zijn vader die als gastarbeider in de munitiefabriek PRB - Metallurgia werkte, 'het boemmekot' in de volksmond.

De film illustreert de weg die Mohammed heeft afgelegd om van Marokko naar België te komen. Mohammed kreeg het aanbod om in België te werken via een verre vriend die er al enkele jaren verbleef. Zijn gezin een dak boven hun hoofd en eten garanderen, was zijn grootste motivatie om naar België te komen.

dvd te verkrijgen: Ahmed Aghassaiy via showarma@live.be of 0486 303 592

Lessuggestie bij het hele boek

Doelen: actualiteit en geschiedenis
informatie opzoeken in geschreven teksten
samenwerken

1. INSTAPFASE

Stap 1: Stel de vraag of Jimmy Duffy echt bestaan heeft. En Tom Longboat? En de situatie op de Olympische spelen van Londen in 1908? Welke argumenten hebben de lezers voor hun ja/nee-antwoord?

2. AANBOD- EN OEFENFASE

Stap 2: Laat de cursisten informatie opzoeken over Jimmy Duffy, Tom Longboat, Olympische Spelen 1908. Dat kan in de bibliotheek, maar het internet is hier handiger.

Veel informatie zal in het Engels geschreven zijn. Is er een samenwerking mogelijk met cursisten Engels? Anders is het de ideale gelegenheid om cursisten te leren hoe je zoekresultaten filtert op het Nederlands (zoekopties / zoekhulpmiddelen Nederlands).

Tips voor de begeleider:

Op deze Nederlandstalige websites wordt Tom Longboat vermeld:

<http://en.calameo.com/read/000534778056a26df1da1>

http://library.kiwix.org/wikipedia_nl_all/A/Canada%20op%20de%20Olympische%20Zomerspelen%201908.html

<http://www.sportgeschiedenis.be/2007/11/19/londens-eerste-spelen-6-dorando-pietri.aspx>

http://nl.wikipedia.org/wiki/Boston_Marathon_1907

Op deze Nederlandstalige website wordt Jimmy Duffy vermeld:

http://nl.wikipedia.org/wiki/Boston_Marathon_1914

En hier nogmaals Jimmy Duffy, wel Engelstalig:

http://en.wikipedia.org/wiki/James_Duffy_%28athlete%29

Stap 3: De cursisten leggen samen wat historisch correct is.

Lessuggestie bij het hele boek

Doelen: een korte tekst schrijven

1. INSTAPFASE

Stap 1: Op Jimmy z'n grafsteen staat alleen "James Duffy, soldaat 29437 van de Canadese Infanterie" (zie p 75).

Kort gesprek: wat zetten mensen nog op grafstenen? Denk aan geboorte- en sterfdatum, 'echtgenoot van', 'hier rust onze lieve moeder', of gedichten, tekstjes, uitspraken...

In multiculturele groepen kan het gesprek breder gaan.

2. AANBOD- EN OEFENFASE

Stap 2: De cursisten schrijven 2 zinnen voor Jimmy's grafsteen. Stimuleer hen om iets moois te schrijven over Jimmy.

Als dat te moeilijk is, kan je deze oefening vereenvoudigen tot: geboorte- en sterfdatum (en plaats) opzoeken in het boek. Vragen die richting kunnen geven aan deze opzoekopdracht: waar in het boek vertelt Jimmy over zijn geboorte? En waar over zijn dood?

Stap 3: De cursisten lezen elkaars zinnen of lezen de eigen zinnen voor. Of de begeleider leest de zinnen voor. Welke vind je mooi?

Wie meer wil lezen over WO I en oorlog in het algemeen

De mooiste zomer van mijn leven, Karen Dierickx

De kijkkast van Kobe, Wim Chielens

War Game, Michael Foreman

Warhorse, Michael Morpurgo

Prutske, Stijn Streuvels, Ed Franck, Anne Westerduin (illustrator)

Ver van Ieper, Roufa, Marvano

Kerstekind, Diane De Keyzer, pagina 63-71

Brandlucht, Eric Vlaminck

Ten Oorlog, Arnout Houben, Johanna Spaey

De vijand, Davide Cali, S. Bloch

Kom vanavond met verhalen – oorlog in verhalen en gedichten, A. Leysen, C. Fox, I. Koenders

Wie zich wil verdiepen in WO I (lessen MO, geschiedenis, ...)

www.antwerpen14-18.be

www.1418herdacht.be

www.be14-18.be/nl

www.vlaanderen.be/int/100-jaar-groote-oorlog-2014-18

www.vlaamsvredesinstituut.eu/index.php/onderzoek/vrede-a-samenleving/herdenken-en-herinneren

www.flandersfields.be/nl

www.inlandersfields.be/nl/educatieve-dienst/aanbod (educatief aanbod per leeftijd)

www.lastpost.be/nl

nl.wikipedia.org/wiki/In_Flanders_Fields (gedicht 'In Flanders fields the poppies blow' van luitenant-kolonel John McCrae, in Engels en Nederlands)

www.cwgc.org/find-a-cemetery.aspx (overzicht van de oorlogsgraven in België)

En zoek online naar meer activiteiten, ook in jouw regio.

Lestips over evalueren:

Zie 'Omdat lezen leuk is! Introductie voor lesgevers', hoofdstuk 'evalueren'.